

**De Slag
van
Turnhout
1789**

**Groots
OPENLUCHT-
SPEKTAKEL**

Idee - tekst - eindregie
Johan Dirxx

Verkoopprijs
brochure 50 fr.

TOELICHTING BIJ HET OPENLUCHTSPEKTAKEL

Op 9 verschillende plaatsen in de stad zullen op hetzelfde moment 9 verschillende geschiedkundige en/of legendarische taferelen opgevoerd worden.

Elk tafereel duurt maximaal 15 minuten. Er is een wandelpauze voorzien van 10 minuten voor de toeschouwer die, voorafgegaan door een wandelende patriot en een vaandeldrager van de ene opvoeringsplaats naar de andere kan gaan.

Elk tafereel staat los van de andere. Het is niet noodzakelijk de logische volgorde te volgen.

De wandelende toeschouwer kan dus op om het even welke plaats van uitvoering beginnen of inpikken.

De start van de opvoeringsmomenten is klokvast: op alle negen plaatsen gaan de eerste opvoeringen van start te 20.15 uur. De volgende opvoeringen zijn dan te: 20.40 - 21.05 - 21.30 - 21.55 - 22.20 - 22.45 - 23.10 - 23.35

Te 23.50 uur eindigen de laatste vertoningen.

We wensen U heel veel kijkgenot!

INLICHTINGEN

DIENST TOERISME - V.V.V.:
Grote Markt 44, 2300 Turnhout
Tel.: 014/44 33 54
014/44 33 55

BUSVERVOER

Voor bejaarden en minder-validen is er elke avond een gratis pendeldienst naar de negen locaties. Vertrek: station N.M.B.S. te 20 u. Te 24 u. vertrek van de Markt naar het station.

Herdenkingsmonument 200ste verjaardag

PROGRAMMABOEKJE

De Slag van Turnhout Groots Openluchtspektakel

Aanvang 20.15 STIPT
Overdekte tribunes
Plaatsen kunnen ingenomen
worden vanaf 19 uur.

met meer dan 800 acteurs en meer dan 1000 medewerkers

Opvoeringen:
Derde en vierde weekeinden van september 1995

Vrijdag 15 en vrijdag 22 september
Zaterdag 16 en zaterdag 23 september
Zondag 17 en zondag 24 september

Een realisatie van het feestcomité: "Herdenking Slag van Turnhout" en de bevolking van Turnhout.

Waar Turnhout trots op is

In 1989 beleefde Turnhout op grootse wijze de herdenking van 200 jaar Slag van Turnhout. Het was een gebeurtenis waar vandaag nog iedereen over praat: een spektakel van een heel hoog niveau, een vlekkeloze organisatie en een blik op een verrassend mooi Turnhout.

Hetzelfde comité met bijna dezelfde mensen is nu weer organisator en niets werd onverlet gelaten om ook dit jaar de inrichting weer tot een succes te laten uitgroeien. 800 actrices en acteurs zullen zes avonden duizenden bezoekers in de ban houden van het verhaal van die roemrijke Slag van Turnhout. Daarnaast zijn er nog een 300-tal mensen die in de organisatie zorgen voor het hopelijk vlekkeloos verloop.

Het verhaal van de Slag van Turnhout is zowat symbolisch. Een schijnbaar kansloos legertje van vrijwilligers versloeg het beroepsleger van Jozef II.

Vandaag tracht een groep gemotiveerde vrijwilligers aan te tonen dat een stad als Turnhout bekwaam is een grootse manifestatie op te zetten, vergelijkbaar met roemrijke organisaties.

Onze bedoeling is meervoudig. Wij willen in de eerste plaats aan alle bezoekers een indrukwekkend schouwspel aanbieden waarbij we ook de praal van een aantal historische gebouwen in onze stad in de schijnwerper willen brengen. Doch daarnaast streven we ook na dat iedere Turnhoutenaar weer een stuk fierheid over zijn stad zal uitdragen.

Als burgemeester, doch ook als voorzitter van het organisatiecomité, wil ik iedereen danken die meewerkt aan dit spektakel: regisseurs, acteurs, technici, promotiemensen en vele verenigingen en diensten die bereidwillig inspringen en meewerken.

En U, bezoekers aan onze stad, wens ik een aangenaam verblijf toe en ik hoop dat vanuit uw goede herinneringen hernieuwde bezoeken aan Turnhout zullen volgen. U bent van harte welkom.

Marcel Hendrickx
Burgemeester
Voorzitter comité Slag van Turnhout

Van 1713 tot 1794 stonden de Spaanse Nederlanden onder het gezag van de Oostenrijkse Habsburgers. De opeenvolgende vorsten Karel VI (1713-40), Maria-Theresia (1740-80), Jozef II (1780-90), Leopold II (1790-92) en Frans II (1792-94) zouden onze gewesten vanuit Wenen besturen via landvoogden en gevolmachtigde ministers, dit ondanks het feit dat Brussel, als belangrijkste stad van Brabant en van de Zuidelijke Nederlanden, een belangrijk centrum was. Jozef II was een fervent aanhanger van centralisering en modernisering op kerkelijk, bestuurlijk en juridisch gebied. Maatregelen op kerkelijk gebied, in het onderwijs, de sociale en economische politiek, het bestuur en gerecht volgden mekaar snel op. Hierbij werd weinig rekening gehouden met de plaatselijke opvattingen en gewoonten. Vooral de ingrepen inzake godsdienst en Kerk stootten op groot verzet. De kerkelijke autoriteiten, de leden van de Staten en vele anderen keerden zich tegen de keizer, en sloten een verbond met het volk. Ongetwijfeld was men ook geïnspireerd door de buitenlandse gebeurtenissen. De Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring van 1776 werd het voorbeeld van één van de eerste bewegingen die onder invloed stonden van ideeën van de (Europese) Verlichting. In Europa volgden ook revolutionaire bewegingen: in Ierland, Londen, Genève, alsook bij onze Noorderburen (Verenigde Provinciën) en Luik. En dan was er natuurlijk de Franse Revolutie, met op 14 juli 1789 de inname van de Bastille.

We spraken al over Brussel. De plechtige intrede van de Brabantse revolutionairen op

Historische achtergrond van de Slag van Turnhout

18 december 1789 onder leiding van Van der Noot in deze stad, was een voorlopig eindpunt van circa twee maanden strijd, waarvan de Slag van Turnhout een der grootste episodes was. Omdat Jozef II geen rekening hield met de *Blijde Intrede*, de grondwet van Brabant, stond het volk op tegen deze gekroonde hervormer. Men schaarde zich onder de driekleurige vlag (rood-geel-zwart). Vermits de opstand te Leuven en Brussel begon en Brabant de belangrijkste provincie van de Zuidelijke Nederlanden was, waar het gouvernement zetelde, noemde men de vrijheidsbeweging, de Brabantse Omwenteling. Gaandeweg was in onze gewesten een algemeen ver-

Generaal van der Mersch, rugzijde van een speelkaart

zet wakker geroepen, dat werd gebundeld en geleid door een geheim genootschap onder de leuze "Pro aris et focus". In de Kempen liepen de eerste vrijwilligers samen. Doch toen dit niet langer veilig was, werd de werving van het verzetsleger waargenomen door een comité dat zich te Breda en omgeving had gevestigd. Toen men eindelijk in Generaal van der Mersch een geschikt leider voor het jonge leger had gevonden, werd het uitbarsten van de opstand vastgesteld op 24 oktober. Die morgen overschreed een voorwacht de grens nabij Hoogstraten. Van deze gemeente maakte men zich meester na een schermutseling met de zwakke bezetting. Via Baarle ging de tocht dan naar Turnhout waar men aankwam te midden van de drukte der Sint-Lucas-jaarmarkt. Generaal van der Mersch, komende van Hoogstraten met het gros van de troepen, bereikte onze stad in de namiddag van 25 oktober. Van der Mersch was zinnens de 26ste op Geel te rukken. Maar nauwelijks was hij een vijftal kilometer buiten Turnhout, toen hij bericht ontving van de vijandelijke nadering. IJlings trok hij zich in de stad terug, daar hij het niet raadzaam achtte met zijn nog ongeoefende soldaten een gevecht in open veld te wagen. Aan de westelijke zijde van de stad werden in allerijl versperringen en versterkingen opgeworpen en wachtposten uitgezet. In de vroege morgen van dinsdag 27 oktober 1789 kwam Karel Druyts van Vosselaar de nabijheid van het Oostenrijkse leger melden. Rond 7 uur hadden de eerste schermutselingen plaats. De Oostenrijkers, die vanaf een

lijn, gaande van het Vianen tot aan den Bausen Pad (Diksmuidestraat) op de stad aanrukten, om deze van verschillende zijden binnen te vallen, schijnen zich ten gevolge van de heersende mist, in de richting te hebben vergist. Hun colonnes bereikten niet afzonderlijk het bewoonde centrum, doch liepen samen in de smalle Gasthuisstraat. Vooral de troepen die langs de Baus opdrongen begingen verschillende wreedheden tegen de burgers. In de Gasthuisstraat werden de Oostenrijkers zeer "warm" onthaald zodat zij slechts uiterst langzaam naar de Markt vermochten door te dringen. Tweemaal slaagden de patriotten er zelfs in een kanon te overmeesteren. Tenslotte kon Generaal van der Mersch zelf tot de aanval overgaan, toen zijn reserves, die achter de kerkhofmuur van Sint-Pieter waren opgesteld, de vijand langs verschillende zijstraten in de flank gingen bestoken. Rond elf uur gaf Generaal

Turnhout tijdens de Slag van 1789 (Museum Taxandria, Turnhout)

Schroeder, die het bevel voerde over de Oostenrijkers, het signaal tot de aftocht. Bij de achtervolging werd nog een derde kanon achtergelaten. Aan iedere zijde der strijdende partijen waren enkele duizenden mannen in het geweer geweest. De balans der verliezen was aan de zijde der patriotten 87 doden, aan de zijde der Oostenrijkers meer dan 100 en een twintigtal burgers, doch daarover bestaan ook

andere getallen. Al stonden enkele weken later Schroeder en andere opnieuw in Turnhout, dit eerste succes had een weerklank in de rebellerende middens van heel het land. De rebellie werd dus met succes bekroond. Na Turnhout bevrijdden de opstandelingen een hele reeks steden in de Oostenrijkse Nederlanden. Op 11 januari 1790 riepen ze de Republiek van de Verenigde Nederlandse Staten uit. Bij de opstand hadden de twee fronten (progressieven onder leiding van Vonck en Verlooy, en conservatieven onder Van der Noot en Van Eupen) elkaar gevonden. Doch later wonden de conservatieven het pleit. Van de progressieven was nauwelijks sprake, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Franse Revolutie. Het Oostenrijkse juk was afgeworpen maar lang zou de nieuw verworven vrijheid niet duren. In die zin was de Brabantse Omwenteling een conservatief gebeuren. De patriotten hoopten op internationale erkenning en steun. Die kwam er echter niet. De nieuwe Oostenrijkse keizer, Leopold II, zette de tegenaanval in.

Herdenkingsmonument 100ste verjaardag

Op 3 december 1790 behoorde de jonge republiek reeds tot het verleden. De grote mogelijkheden gunden de republiek geen autonoom bestaan. Toch was 1789 en de Slag van Turnhout de eerste aanzet die later 1830 mogelijk maakte.

Alles had dus geleid tot een restauratie van het Oostenrijkse regime. Er kwamen twee Franse veroveringen (Jemappes 6-11-1792 en Fleurus 26-6-1794), van elkaar gescheiden door een nieuwe Oostenrijkse overwinning (Neerwinden 18-3-1793). En ook de volgende jaren bleef onze maatschappij in beroering. Vanaf 1 oktober

1795 tot de val van Napoleon in 1815 waren wij "Fransen", gedwongen te leven met de gevolgen van de conscriptie, de kerkelijke maatregelen, het concordaat, enz... Na het koninkrijk der Nederlanden kwam de onafhankelijkheid van België. De Slag van Turnhout was het begin van een dramatische halve eeuw. In 1839, 1864 en 1889 herdacht men groots de Slag, wat in 1914 en 1939 niet mogelijk was wegens de oorlogsomstandigheden.

In 1989 werd de tweehonderdste verjaardag van de Slag van Turnhout luisterrijk herdacht ondermeer door be-

aardavonden, een "historisch" concert gewijd aan muziek van tijdgenoten uit de Zuidelijke Nederlanden, de verspreiding in de lagere en middelbare scholen van lessenpakketten over de betekenis van de strijd om de onafhankelijkheid, en een groots openluchtspettakel op negen verschillende plaatsen van de stad.

Toen genoten meer dan 25.000 toeschouwers van deze grootse openluchtgebeurtenis.

Deze historische evocatie wordt dit jaar opnieuw opgevoerd op negen verschillende plaatsen in de stad.

UIT SYMPATIE

CAFETARIA DE WARANDE - TURNHOUT

BAELDEN KOEN c.v.
catering de warande

Kasteel van de Hertogen van Brabant

Vanaf de achttiende eeuw was de burcht gedegradeerd van vorstelijke residentie tot gewoon adellijk verblijf. Het kasteel behoorde aan de heer de Pestre, graaf van Turnhout en van Seneffe, die er echter nooit woonde. Zijn familie had veel aan de Oostenrijkers te danken. Zijn zwager de Gontreuil kwam als kolonel met het Oostenrijks leger in Turnhout. Het slot was bewoond door Carolus de Fierlant, in 1759 tot hoofdschout benoemd door keizerin Maria - Theresia. De Fierlant was op het kasteel geboren, waar zijn vader als hoofdschout en dus als plaatsvervanger van de heer verbleef. Hij was onbaatzuchtig en rechtvaardig, doch Oostenrijksgezind. De postmeesters, rijksontvangers en douaniers werden ook geacht Oostenrijksgezind te zijn (uit hoofde van hun openbaar ambt).

Acteurs

Toneelgezelschap *POGEN*
Ruïters *Manège "De Dreven",*
 Kasterlee
Regie *Marc Hendrickx*
Belichting *De Warande*
Klank *De Warande*

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Het ongenoegen groeit

Hier maken we een betoging mee van de Vaderlandslievenden tegen de Oostenrijksgezinden. De vaderlandsgezinden werden voornamelijk aangespoord door de prelaten en abten van de omliggende abdijen en door de advocaten Van der Noot en Vonck.

Begijnhof

Uit een brief van 26 december 1789 van begijn Joanna Tibe, weten we dat vele bejinnen naar Nederland vluchtten, terwijl er een dertigtal op het begijnhof bleven. Tijdens de "Slag" werden de gewonden in de infirmerie van het begijnhof ondergebracht. Later zouden nog meer soldaten op het "Hof" komen.

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Een oase van rust...gestoord

We proeven hier de sfeer die op een begijnhof heerst en we vernemen uit de brief van de begijn jufvrouw Tibe het verhaal over Onze Lieve Vrouw van Bijstand in de strijd.

Acteurs

Zangkoor	Zingende Kempen
Regie	Rachel Christiaensen
Intro: zang	Elisabeth Hermans
piano	Lydia Rommes
Belichting	Paul Van de Heyning
Klank	Luc Van de Heyning

Theobalduskapel

Martinus Gijs was hier in 1789 kapelaan. Tijdens het gevecht zaten hier godvruchtige Turnhoutenaars te bidden om de stad voor een verwoesting te behoeden. Volgens een legende zou de H. Maagd boven de strijders zijn verschenen, en zelfs tot driemaal toe zag men haar in de Gasthuisstraat voor een kanon staan. Er bleef een grote devotie voor het beeld bestaan en tot in de jaren vijftig droeg men op 27 oktober in de kapel Mis en Lof op en zong men de Mars van Turnhout.

De Sint-Theobalduskapel speelde in 1789 een belangrijke rol in de geschiedenis van de Slag van Turnhout.

Ook nu is er een nauw verband tussen deze oudste kapel van Turnhout en de activiteiten van het Comité Slag van Turnhout.

Na de succesvolle evocaties van 1989 besloot het Comité een bedrag van 1.000.000 frank te schenken aan het stadsbestuur voor de restauratie van de kapel.

De huidige werken worden dus voor een deel mee gefinancierd door de 25.000 bezoekers van 1989.

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Eerste veldhoofdkwartier van de Generaal

Hier zien we de "Jonkheid der steden" naar Breda trekken om daar een leger te vormen. Ze keren weer onder leiding van hun oversten. Generaal van der Mersch heeft hier zijn eerste veldhoofdkwartier. We krijgen een eerste situatieschets van de nakende strijd.

Acteurs

Toneelgezelschap *De Franciscusgezellen*
Ruiters *Manège 't Groenhof*
Regie *Paul Stoops*
Belichting en klank *Technische ploeg*
De Franciscusgezellen

Heilig Graf

Destijds stond hier het Minderbroedersklooster. Vandaar de nog gangbare benaming "het Paterspleintje". Hier werd in 1930 het beeld ter ere van Renier Snieters opgesteld. Het werk is van beeldhouwer Strijmans en architect De Mol. Snieters, de Turnhoutse bestsellerauteur, schreef ook over de Slag van Turnhout.

OPENLUCHTSPEKTAKEL

De familie Robson musicceert

Wij bevinden ons hier in het huis van kapelmeester, organist, toondichter en musicus Sebastien-Joseph Robson, componist van het eerste vaderlandse lied: de "Marche van Turnhout". Hier laten wij U genieten van de muziek van tijdgenoten van Robson.

Acteurs

Leerkrachten, leerlingen en oud-leerlingen van het H. Grafinstituut

*Muzikale leiding Tine Hendrickx
Regie Roger De La Haut
Klank Eli Boermans
Belichting Yves Sauvillers*

Brepols (1796 - 1996)

De Leuvenaar Pieter Corbeels (1755-1799), stichtte met Philip Jaak Brepols een drukkerij aan de Markt. Hij werd in 1799 door de Fransen te Doornik terechtgesteld wegens anti-Franse uitgaven. Brepols zette de zaak onder eigen naam voort en in 1900 telde zij 1000 werknemers. Sedert 1972 beslaat zij 45.000m² in het industrieterrein met vandaag 900 personeelsleden. Zij mag bogen op wereldfaam door haar druk- en bindwerk, o.m. jaarlijks 12 miljoen agenda's, religieuze en wetenschappelijke uitgaven, speelkaarten, collecties fotoalbums.

Acteurs

<i>Toneelgezelschappen</i>	<i>Orpheus en Scorpio</i>
<i>Gekwetsten</i>	<i>VENUS (Vereniging voor encenering, nabootsing, uitbeelding, van slachtoffers)</i>
<i>Verzorgers</i>	<i>Vlaams kruis</i>
<i>Broeders</i>	<i>Zangkoren H. Kruis en St. Pieter</i>
<i>Regie</i>	<i>Swat Van Accom</i>
<i>Licht en geluid</i>	<i>Luk Sansen</i>

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Lazaret

We zijn getuigen van de gevolgen van de wreedheden van de Slag. Hier bevinden we ons in een lazaret of veldhospitaal, waar gekwetsten van de strijd verzorgd worden en de doden worden afgevoerd.

Grote Markt

De markt was zoals zij nu is, weliswaar met een muur rondom het kerkhof. Het onderste gedeelte van de toren van de Sint-Pieterskerk dateert uit de 12de eeuw. Deze toren fungeerde ook steeds als belfort. Tot diep in de 20ste eeuw bleef trouwens het beroep van torenwachter bestaan. De gesneuvelde Patriotten werden op het kerkhof van de Sint-Pieterskerk begraven. Het monument tegen de zuidelijke muur van het kerkship wijst nu nog de plaats aan waar zij ter aarde werden besteld.

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Voor de strijd

Onmiddellijk voor de strijd: het grote leger van de Patriotten is vanuit Hoogstraten in aantocht. In Hoogstraten heeft men "het Manifest van het Volk van Brabant" afgekondigd, hetwelk men in Turnhout zou herhalen. Hier, in het tweede veldhoofdkwartier van Generaal van der Mersch zijn we getuige van de laatste ogenblikken voor de aanvang van de Slag.

Acteurs

Toneelgezelschap	Turnhout-Oost-Theater
Ruiters	Vrienden
	Stallingen Lambrechts
Regie	Anne Van de Heyning
Belichting en klank	Technische ploeg
	Turnhout-Oost-Theater

2. Begijnhof

1. Kasteel

9. Kunstacademie

8. H. Hartkerk

3. Theobalduskapel

4. H. Graf

5. Brepols

6. Grote Markt

7. Hofpoort

Hofpoort

In het verloop van de Slag, die plaatsvond van de Lokerenmolen (nu het station) tot aan de Markt en vooral in de Gasthuisstraat, speelde de Hofpoort een belangrijke rol. Deze vormde de verbinding tussen de Gasthuisstraat en de Driezenstraat, de Korte Gasthuisstraat en de Vianenstraat, langswaar de Patriotten de vijand in de flank gingen aanvallen.

Acteurs

Toneelgezelschap

en de Turnhoutse Patriotten

Patriotten

Elckerlijc

Regie

Annie Lauwerijs

Belichting

Ortwin Aerts

Klank

Ortwin Aerts

OPENLUCHTSPEKTAKEL

In het heetst van de strijd

Het derde veldhoofdkwartier van Generaal van der Mersch: hier wordt het buigen of barsten. De gemoederen zijn gespannen. Een mengeling van vrees, moed en volle overgave. We bevinden ons in het heetst van de strijd: de Slag van Turnhout!

H. Hartkerk

De straten in de onmiddellijke omgeving van dit kerkplein hebben alle een rol gespeeld bij de geplande verspreide inname van de stad door de Oostenrijkse Kommandant Schroeder. Vianenstraat, Victoriestraat, Molenstraat, Patriottenstraat,... Al de Lieve-Vrouwebeelden op de hoeken van deze straten waren getuigen van de overwinning die een klein patriottenleger behaalde op een Oostenrijkse overmacht.

Acteurs

Toneelgezelschap
Volkskunstgroep
Zangkoren

Claravrienden
Zonne
Campinaria
De Eglantier
De Heibinkjes
De Lier
Svelto

Ruiters

Vrienden Stallingen
Lambrechts

Vendeliërs

"De Vrije Zwaaiërs"

Regie
Belichting
Klank

Sint-Lenaarts
Huib Venken
Jan Van Dyck
Piet Van Dyck

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Overwinningsviering

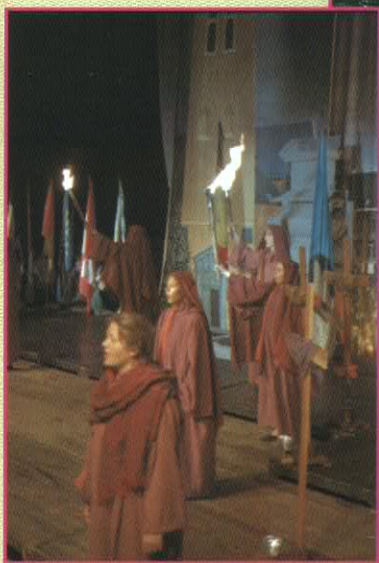
De zegevierende Patriotten samen met de burgers komen uit de Gasthuisstraat terug. De grote klok, die men nadien Victorieklok ging noemen, luidt de zege. De beiaard speelt. Het volk schreeuwt en roept: "Vivant de Patriotten". Het volk viert schitterend de roemwaardige zegepraal der Patriotten.

Een welverdiende en geestdriftige hulde wordt gebracht aan de levende werktuigen van deze overwinning: Generaal van der Mersch, de kapiteins Dierckx en De Visser, Heintje Van der Noot, maar ook aan de burgers die zo moedig hun jongens terzijde stonden.

Kunstacademie

In de Hannuitstraat, nabij de huidige Kunstacademie, moesten de Oostenrijkers tijdens hun vlucht een derde kanon als buit aan de Patriotten prijsgeven, nadat kommandant Schroeder het "Sauve qui peut" had laten blazen.

Op de 50ste, 75ste, 100ste, en 200ste verjaardag grepen eveneens grootse herdenkingen van de Slag van Turnhout plaats.

OPENLUCHTSPEKTAKEL

Hulde

Hier herdenken wij ook de gesneuvelden van de Slag van Turnhout. Een hulde aan alle Vaderlanders, zowel Patriotten als Burgers lijkt ons hier gepast.

Nu mag men op Turnhout roemen, dat den eersten grondslag is van de Republiek, en noemen Onzes Lands behoudenis !

Acteurs

Huldecollectief

Regie

Belichting

Klank

Decor

Julleke Verstricht

De Warande

De Warande

Paul Dirx

ORGANISATIECOMITE SLAG VAN TURNHOUT v.z.w.

Marcel Hendrickx
Burgemeester
Voorzitter

Josee Lenders-Peeraer
Ondervoorzitter

Karel Hendrickx
Secretaris-Penningmeester

Indregie

Johan Dirckx
auteur van de evocatie

Financiën

Vic Cooremans
Filip Cremers
Frans De Backker
Willy Ghilain

Technische uitwerking

André Lemmes
Karel Lenie
Jan Starckx
Paul Van de Heyning
Pierre Van Hest
Jef Verrees

Administratieve coördinatie

Edith Adriaensen
Hubert Aerts
Inge Avonds
Walter Boogers
Jef Cornelissen
Erik Crols
Patrick Diels
Paul Stoops

Public Relations

Marcel Boone
Vic Cooremans
Jef Cornelissen
Willy Ghilain
Herman Heyns
Leo Heyns
Herman Knaeps
Marcel Proost
Ward Schillebeeckx
Frans Van Gael

Historisch advies

Harry de Kok
Stadsarchivaris

Tekstverzorging

Maurits Duyck

TECHNISCHE MEDEWERKING

Ontwerp logo

Paul Dirckx
Vosselaar

Kleding

Theaterhuis Vekemans
Lommel

Modelmaker kanonnen

Mil Luyten

Layout affiches en brochures

Marcel Segers
Jan Verheyen
Guy Peeters

Tribunes

Van Bijnen
Nieuwkuijk (NL)

Fakkeldragers, tamboers, vaandrigs

V.V.K.S. Sint-Victor
De Rode Turners
Groep Gilbert Van Poppel

Kleurselectie

Turnhoutse Fotogravure

Klankinstallaties

Wilfried Van Eccelpoel
P.A.S. Herentals

Technische steun

Bouwonderneming Van Hout
Geel

Drukwerken

Matthys-Beccu

Jos Hannes

Brepols n.v.

De Lijn

TECHNISCHE MEDEWERKING

Grootjuffrouw Johanna
De Boer
Begijn

Houthandel Janssen

IVEKA

Janssen Pharmaceutica
Beerse

V.V.K.S.
Sint-Victor

Kerkraden van
- Heilig Hart
- O.L.V. Middelaars
- Sint - Pieter

Koninklijk Museum van het
Leger en van de
Krijgsgeschiedenis
Brussel

Koninklijk Technisch Instituut

Koninklijke Verbroedering
Stadsdiensten

Pers, Radio en Televisie

Pidpa

Radio NoodNet

Rijkswacht
Rood Kruis

Stedelijke Diensten Turnhout

Zusters Clarissen

ELCO

T U R N H O U T

Visbeekstraat 3
Tel.: 014/42 63 71
Fax: 014/41 84 37

Elco is thuis op alle markten

Advies, Verkoop, Plaatsing, Scholing, Studie en Herstelling

Auto elektriciteit
Diesel inspuiting
Auto alarmen
Mobilfoon
Tachograaf
Snelheidsbegrenzer
Cruise control

Auto HiFi Blaupunkt
Onderhoudsprodukten
Garage uitrusting
Gereedschappen
Bouwgereedschap
Hydraulike
Huishoudtoestellen

MARCHE VAN TURNHOUT

Musiek: Sébastien-Joseph ROBSON
Koorzetting: Rik PEELCKMAN
(26.4.1989)

Turn-hout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Turn-hout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Turn-hout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Turn-hout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn ka-nons met schand in den brand.

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn kanons met schand in den brand.

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn ka-nons met schand in den brand.

Waar Oostenrijk zijn krachten moest laten En zijn kanons met schand in den brand.

MARCHE VAN TURNHOUT

1.

Turnhout, den eersten troost der Staten
Van ons roemweerdig Vaderland,
Waar Oostenrijk zijn krachten moest laten
En zijn kanons met schand in den brand.
Draagt den degen
Door den zegen
Van Gods genade, bewerkt en versterkt;
Dat onze wapens blinken,
Rondom klinken !
Ieder oefent zijn beleid in den strijd.

2.

Tegen die ons de rust benijden
En die den vrede niet behaagt,
Tegen die nog den Staat bestrijden,
Tegen die het land nog plaagt en belaagt !
Staan onze mannen
Samen gespannen,
En tot de wapens gekeerd, en geleerd,
Altijd bereid te vechten
Voor de rechten
Van ons lieve Vaderland en den Stand.

3.

Gij, brave burgers, gij kent de helden,
Gij kent de Staten nu alle drij,
Die het Vaderland in vrijdom stelden
Van de strenge dwingelandij, nu is het vrij.

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na - de be-werkt en versterkt dat onze

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na - de be-werkt en versterkt dat onze

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na - de be-werkt en versterkt dat onze

9 Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na - de be-werkt en versterkt dat onze

wa-pens blinken Ron-dom blinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

wa-pens blinken Ron-dom, blinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

wa-pens blinken Ron-dom blinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

13 wa-pens blinken Ron-dom blinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

Eert de borsten
Die zoo dorsten
Naar ons bevrijdend geluk, zonder druk !
Daar kloeke Kapiteinen
U beschijnen.
Geeft U nog het Magistraat dezen raad.

4.

Zoo van der Noot zijn zorgen doet blijken,
En zoo Van Eupen nacht en dag
Werkt om ons welzijn te bereiken,
Staat gij lieden tot den slag met gezag.
't Eerste winnen
Was 't beginnen
Van 't triompheerende land door uw hand,
En zou het u nu verdrieten
Vrucht te genieten
Voor uw trouwe dapperheid in den strijd !

5.

Dierckx en De Visser, uwe namen
Zullen bij ons onsterfelijk zijn !
Turnhoutsche jonkheid, al te zamen,
Waagt goed en bloed in 't plein, zonder pijn !
Drijft uw rangen
Naar 't verlangen
Der kapiteins verder aan, om te gaan
Door uwe schoone victorie
Tot de glorie
Die geen eeuwigheid verteert, maar vermeert.

(1) Uit : Chronique Brabanconne. Avec figures.
Dédiée aux amis de la Liberté, Philadelphie. 1790.
in-8, 39 bl. Stad Turnhout.